

Det bestemmes endvidere i lovudkastets § 71, at systemansvarlige virksomheder i priserne kan indregne nødvendige omkostninger til bl.a. indkøb, driftsomkostninger m.v.

For så vidt angår forsyningspligtige virksomheder, fremgår det af lovudkastets § 72, at virksomhederne i deres priser kan »indkalkulere et overskud, som er rimeligt i forhold til omsættningens størrelse og effektiviteten ved indkøb af elektricitet og andre omkostninger.«

Hermed opnås efter bemærkningerne til bestemmelsen, at forsyningspligtige virksomheder pålægges »en prisregulering, som tager hensyn til, at virksomhederne skal kunne agere kommercielt.«

Lovudkastets § 74, stk. 3, indeholder herudover følgende bestemmelse:

»...

Stk. 3. Uanset bestemmelserne i §§ 69-72 vil offentlige elforsyningsvirksomheder og disses ejere frit kunne disponere over kapital og indtægter, som de i medfør af den hidtil gældende elforsyningslov frit kunne disponere over.«

For så vidt angår *produktionsvirksomheder*, fremgår det af lovudkastets § 75, at priser og leveringsbetingelser for elproduktionsvirksomheders salg af elektricitet som udgangspunkt fastsættes ved aftale.

3.4. Andre vilkår for bevilling

Bestemmelsen i lovudkastets § 50, stk. 1, har følgende ordlyd:

»§ 50. I bevillinger kan der ud over de vilkår, der kan fastsættes i medfør af kapitlerne 3-6, i særlige tilfælde af hensyn til opfyldelse af lovens formål fastsættes sådanne vilkår, som er begrundet i den pågældende virksomheds særlige forhold. Endvidere kan der fastsættes vilkår, som er nødvendige af hensyn til overholdelsen af EU-regler eller EU-henstillinger på området.«

Bestemmelsens stk. 1, 1. pkt., svarer til den gældende elforsyningslovs § 5, stk. 2. Miljø- og Energiministeriet har i den forbindelse oplyst, at bestemmelsen ikke har været anvendt i praksis.

I lovudkastets bemærkninger til bestemmelsen er der bl.a. anført følgende:

»Der vil fortsat i særlige situationer være mulighed for at stille specielle bevillingsvilkår, som er begrundet i den pågældende virksomheds særlige forhold. Vilkårene skal i så fald gives ud fra objektive kriterier og kan kun vedrøre for-

hold, hvor loven rummer mulighed for, at miljø- og energiministeren kan stille vilkår.«

Bestemmelsen i lovudkastets § 52 har følgende ordlyd:

»§ 52. Efter 5 år og med et forudgående varsel på 1 år kan der fastsættes nye vilkår i en bevilling.«

I bemærkningerne til bestemmelsen er anført følgende:

»Bevillinger gives for mindst 20 år til virksomhed med fysiske anlæg. Bevillingsperioden for den systemansvarlige virksomhed gives for 20 år og for forsyningspligtselskaber for 5 år. § 52 giver mulighed for, at der 5 år efter udstedelsen af en bevilling og med et varsel på 1 år kan fastsættes nye krav i en bevilling. Varslet skal i givet fald fremsættes 4 år efter udstedelsen. Der kan kun stilles sådanne nye vilkår, som har hjemmel i loven.«

3.5. Ikrafttræden

Det fremgår af lovudkastets § 93, at tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af miljø- og energiministeren.

Efter bemærkningerne til bestemmelsen sigtes mod, at loven i sin helhed kan træde i kraft den 1. januar 2000 (med de fornødne overgangsregler).

4. Grundlovens § 73 om ekspropriation

4.1. Hvilke rettigheder er beskyttet af bestemmelsen?

Grundlovens § 73, stk. 1, har følgende ordlyd:

»§ 73. Ejendomsretten er ukrænkelig. Ingen tilpligtes at afstå sin ejendom, uden hvor almenvellet kræver det. Det kan kun ske ifølge lov og mod fuldstændig erstatning.«

Det er kun indgreb i »ejendom«, der kan indebære ekspropriation. Er der tale om et indgreb i en rettighed, der ikke har karakter af en ejendom i grundlovens forstand, vil der således, uanset indgrebets karakter, ikke kunne være tale om ekspropriation, jf. Henrik Zahle, Dansk forfatningsret 3, Menneskerettigheder (1997), side 163.

Grundlovens ejendomsretsbegreb er vidt. Det omfatter ikke alene ejendomsret i traditionel forstand, men også f.eks. næringsrettigheder, jf. nærmere Henrik Zahle, a.st., side 164 f.

Med hensyn til spørgsmålet om beskyttelse af retten til at drive erhvervsvirksomhed, når bevillingen er udløbet, anfører Max Sørensen, Stats-